

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Гузій Геннадій Іванович

КУРСОВА РОБОТА

**ПРОЄКТ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ВИДІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ДЛЯ ТОВ
"ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ "ЗДОРОВ'Я"**

Навчальна дисципліна	<u>Основи проектного аналізу</u> назва навчальної дисципліни
Ступінь освіти	<u>фаховий молодший бакалавр</u> фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр
Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> шифр і назва галузі знань
Спеціальність	<u>051 Економіка</u> код і найменування спеціальності
Освітньо-професійна програма	<u>Економіка підприємства</u> назва освітньо-професійної програми
Академічна група	<u>Е-23</u> назва академічної групи

Харків – 2025

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник:

Нагорна Ірина Володимирівна, викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування, спеціаліст вищої категорії, кандидат економічних наук

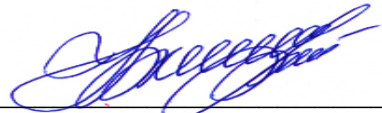
Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

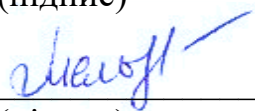
_____ Г. І. Гузій
підпис здобувача ПБ здобувача

Підсумкова оцінка: _____76_____ (балів)

Члени комісії з захисту:

_____ (підпис)

І. В. Нагорна

_____ (підпис)

М. О. Мельничук

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Гузій Геннадій Іванович

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

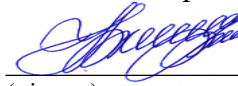
Навчальна дисципліна	Основи проєктного аналізу
Тема роботи	назва навчальної дисципліни Проєкт впровадження нових видів електроенергії для ТОВ "ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ "ЗДОРОВ'Я" тема курсової роботи
Термін подання завершеної роботи	31.05.2025 р.

Графік виконання роботи

Назва етапів виконання або структурних елементів роботи (проєкту)	Дата закінчення
Вибір та затвердження теми	03.03 – 08.03.2025
Добір та аналіз літератури за обраною темою	10.03 – 22.03.2025
Складання плану курсової роботи	24.03 – 29.03.2025
Написання вступу та I розділу	31.03 – 26.04.2025
Написання II розділу курсової роботи	28.04 – 17.05.2025
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	19.05 – 24.05.2025
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	26.05 – 31.05.2025
Захист курсової роботи	02.06 – 07.06.2025

Завдання видав

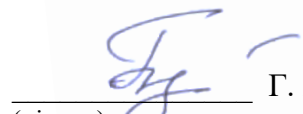
Керівник,
викладач циклової комісії економіки,
управління та адміністрування, спеціаліст
вищої категорії, кандидат економічних наук

І. В. Нагорна
(підпис)

«05» березня 2025 р.

Завдання отримав

Здобувач

Г. І. Гузій
(підпис)

«05» березня 2025 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1 Концепція, цінність та ефективність проєкту	7
1.1. Основні етапи формування та реалізації проєкту	7
1.2. Основні учасники проєкту, фактори зовнішнього та внутрішнього середовищ	8
1.3. Основні фази проєкту, витрати та основні вигоди від проєкту ..	10
Розділ 2 Маркетинговий, технічний, інституційний, екологічний, соціальний, фінансовий та економічний аналіз.....	13
2.1. Маркетинговий, технічний, інституційний аналіз.....	13
2.2. Екологічний та соціальний аналіз	15
2.3. Фінансовий та економічний аналіз	17
Висновки.....	20
Список використаних джерел.....	21

ВСТУП

Актуальність теми курсової роботи «Проект впровадження нових видів електроенергії для ТОВ "Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» зумовлена низкою важливих економічних, екологічних і стратегічних чинників, що визначають сучасні підходи до енергозабезпечення підприємств. У період глобальної трансформації енергетичного ринку, підвищення тарифів на традиційні енергоносії та загрози енергетичної нестабільності, що особливо актуально для України в умовах війни, підприємства змушені шукати нові способи забезпечення енергетичної безпеки та оптимізації витрат. Це особливо важливо для енергоємних галузей, зокрема фармацевтичної, де стабільне та безперебійне енергопостачання є критичним для безпеки виробничих процесів, збереження якості продукції та дотримання технологічних норм.

ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» — один із провідних виробників лікарських засобів в Україні, і впровадження новітніх технологій у сфері енергетики для такого підприємства не лише дозволяє підвищити економічну ефективність виробництва, а й є стратегічно важливим кроком до забезпечення незалежності від нестабільного зовнішнього середовища. Перехід на альтернативні джерела енергії — сонячну, вітрову, біоенергетику або когенераційні системи — відкриває широкі можливості для зниження витрат на електроенергію, зменшення викидів вуглецю, отримання «зелених» сертифікатів, що особливо важливо для фармацевтичної галузі, яка все більше орієнтується на стандарти екологічної відповідальності.

Окрім того, впровадження нових джерел електроенергії може стати додатковою конкурентною перевагою на міжнародному ринку. Європейські партнери дедалі частіше віддають перевагу постачальникам, які впроваджують політику сталого розвитку, дотримуються принципів ESG (Environmental, Social, Governance) і можуть підтвердити ефективне використання ресурсів. Для «Фармацевтичної компанії "ЗДОРОВ'Я"» це створює нові можливості в плані експорту, участі в міжнародних програмах та залучення інвестицій.

Отже, тема курсової роботи є надзвичайно актуальною з огляду на сучасні виклики та глобальні тренди в енергетиці, необхідність забезпечення стабільності роботи критично важливих підприємств та переходу до більш екологічної та економічно ефективної моделі розвитку. Проєкт з упровадження нових видів електроенергії не тільки відповідає стратегічним цілям підприємства, а й сприяє підвищенню його енергонезалежності, конкурентоспроможності та репутації відповідального гравця на ринку.

Метою курсової роботи є розробка та обґрунтування проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» з метою підвищення енергоефективності, зниження витрат та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Відповідно до зазначеної мети сформовано такі завдання курсового дослідження:

- навести основні етапи формування та реалізації проєкту;
- навести основні учасники проєкту, фактори зовнішнього та внутрішнього середовищ;
- навести основні фази проєкту, витрати та основні вигоди від проєкту;
- охарактеризувати маркетинговий, технічний, інституційний аналіз;
- охарактеризувати екологічний та соціальний аналіз;
- охарактеризувати фінансовий та економічний аналіз.

РОЗДІЛ 1

КОНЦЕПЦІЯ, ЦІННІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОЄКТУ

1.1. Основні етапи формування та реалізації проєкту

Концепція проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» полягає в поступовому переході підприємства до енергоефективної та екологічно сталої моделі енергоспоживання шляхом інтеграції відновлюваних джерел енергії та сучасних технологій генерації електроенергії у виробничий процес. У центрі концепції – досягнення енергетичної незалежності та економічної вигоди завдяки зменшенню залежності від традиційних постачальників електроенергії, стабілізації витрат на енергоресурси та підвищенню надійності електропостачання, що має вирішальне значення для безперервного функціонування фармацевтичного виробництва. Також проєкт передбачає відповідність вимогам сучасної екологічної політики, скорочення викидів шкідливих речовин, покращення корпоративного іміджу підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на внутрішньому та міжнародному ринках.

Цінність та ефективність проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» полягає в його здатності одночасно вирішувати стратегічні, економічні та екологічні завдання підприємства. Використання альтернативних джерел енергії забезпечує реальне зниження витрат на електропостачання, що сприяє підвищенню фінансової стабільності та конкурентоспроможності компанії. Окрім цього, впровадження енергоефективних технологій формує додану вартість бізнесу через зменшення впливу на довкілля, покращення репутації підприємства, а також можливість участі в програмах міжнародної технічної допомоги та грантового фінансування. Ефективність проєкту вимірюється не лише економічними показниками, такими як термін окупності інвестицій чи обсяг зекономлених ресурсів, а й підвищенням надійності енергопостачання, гнучкістю в управлінні ризиками та здатністю адаптуватися до нових викликів енергетичного ринку. Таким чином, проєкт має

довгострокову вартість для компанії, адже сприяє її сталому розвитку, відповідності ESG-критеріям і підвищенню довіри з боку партнерів, споживачів і працівників.

Основні етапи формування та реалізації проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» охоплюють послідовний процес, спрямований на всебічне вивчення потреб підприємства, підбір оптимальних технологій, планування ресурсів та впровадження технічних рішень із подальшим контролем результатів. На початковому етапі здійснюється аналітичне дослідження існуючого енергоспоживання, визначаються проблемні зони, джерела втрат та потенціал для оптимізації. Після цього проводиться техніко-економічне обґрунтування доцільності впровадження альтернативних джерел енергії (зокрема, сонячних панелей, вітрових установок або біоенергетичних систем) з урахуванням умов розміщення, кліматичних особливостей, інвестиційної привабливості та нормативних вимог.

Далі формується детальний проєкт реалізації з урахуванням календарного плану, бюджету, джерел фінансування, технічного оснащення та кадрового забезпечення. На практичному етапі відбувається монтаж обладнання, налаштування систем управління та інтеграція нових рішень в існуючу інфраструктуру підприємства. Після запуску – проводиться моніторинг показників ефективності, технічне обслуговування і регулярна оцінка економічних та екологічних результатів. Завершальним етапом є аналіз досягнутих ефектів, підготовка звітної документації та корекція стратегії для подальшого вдосконалення енергетичної політики підприємства. Таким чином, проєкт реалізується як цілісна система змін, спрямована на забезпечення стабільного, економічно обґрунтованого та екологічно відповідального енергоспоживання.

1.2 Основні учасники проєкту, фактори зовнішнього та внутрішнього середовищ

У реалізації проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» задіяні різноманітні учасники, кожен з яких відіграє критично важливу роль у досягненні успіху ініціативи. Ключову роль відіграє керівництво компанії, яке визначає стратегічні пріоритети, затверджує бюджет, схвалює концепцію і бере участь у прийнятті остаточних рішень. Енергетичний менеджмент або відповідальний технічний персонал забезпечує технічне супроводження, розробку технічних рішень, координацію підрядників і інтеграцію обладнання в діючі виробничі процеси. Зовнішні консультанти, постачальники обладнання, проєктні організації, енергетичні аудитори й екологічні експерти долучаються до розробки рішень, проведення аналізів та сертифікації відповідно до чинних норм. Державні структури та органи місцевого самоврядування беруть участь у наданні дозволів, регуляторному супроводі та, можливо, у співфінансуванні або грантовій підтримці в межах програм розвитку зеленої енергетики.

На успішність реалізації проєкту суттєво впливають як фактори внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Внутрішні чинники охоплюють рівень готовності підприємства до змін, доступність фінансових ресурсів, наявність професійного персоналу, внутрішні комунікації між підрозділами, здатність швидко адаптуватися до нових технологій та забезпечити контроль якості на всіх етапах впровадження. Наприклад, компанія з налагодженою системою енергоменеджменту та корпоративною культурою, орієнтованою на інновації, матиме вищі шанси на ефективну реалізацію проєкту без збоїв у виробничому циклі.

Зовнішнє середовище створює умови, які компанія не завжди здатна контролювати, але мусить враховувати у процесі планування. Серед таких факторів — законодавчі вимоги щодо енергетики та екології, наявність пільгових кредитів або державних програм підтримки, ціни на енергоносії, податкові стимули, геополітична ситуація та макроекономічна стабільність. Наприклад, у період зростання цін на електроенергію проєкт з впровадження сонячної електростанції може мати набагато коротший термін окупності, ніж за умов низьких тарифів. Крім

того, підтримка з боку місцевих органів влади або участь у міжнародних програмах зі зменшення вуглецевого сліду значно підвищує інвестиційну привабливість таких ініціатив.

Таким чином, проєкт реалізується в умовах взаємодії численних суб'єктів, впливу різноманітних внутрішніх ресурсів та адаптації до зовнішніх викликів. Його успіх залежить від ефективної координації учасників, гнучкого управління ресурсами, стратегічного передбачення змін у зовнішньому середовищі та здатності підприємства використовувати можливості, що відкриваються внаслідок переходу до нових джерел електроенергії.

1.3. Основні фази проєкту, витрати та основні вигоди від проєкту

Проєкт впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» проходить через кілька послідовних фаз, кожна з яких має свої особливості, завдання та очікувані результати. На першій фазі — ініціації — визначається потреба у зміні енергетичної стратегії підприємства, обґрунтовується актуальність переходу на альтернативні джерела електроенергії та формується бачення майбутнього проєкту. На цьому етапі зазвичай проводиться попередній енергетичний аудит, який дозволяє виявити точки енерговитрат, зони неефективного використання електроенергії та потенціал для її заміщення за рахунок інших джерел. Наприклад, якщо виявлено значну залежність від централізованого електропостачання, яке часто є нестабільним або дорогим, доцільним стає впровадження власної сонячної електростанції або біоенергетичного модуля.

Далі проєкт переходить у фазу планування, де здійснюється розробка техніко-економічного обґрунтування, формуються варіанти реалізації, вибираються відповідні технології, визначаються вимоги до обладнання, розраховується бюджет, оцінюються ризики та строки виконання. Водночас ведеться робота із залучення потенційних партнерів, інвесторів або постачальників

обладнання. Наприклад, для фармацевтичного підприємства, яке має високі вимоги до безперебійного електропостачання, одним з оптимальних рішень може стати гібридна система, що поєднує сонячну генерацію з резервними акумуляторами і дизель-генератором на випадок пікових навантажень.

Фаза реалізації є найбільш витратною та технічно складною, оскільки включає закупівлю обладнання, його доставку, монтаж, підключення до загальної мережі підприємства, налаштування систем моніторингу та управління. У цю ж фазу входить навчання персоналу, тестування системи в різних режимах роботи, вирішення можливих технічних збоїв або узгодження з контролюючими органами. Приклади витрат на цій фазі включають вартість сонячних панелей, інверторів, систем накопичення енергії, монтажних робіт, проектною документації, експертизи та логістики. Також слід враховувати витрати на узгодження з енергетичними компаніями, дозвільні процедури та інші регуляторні аспекти.

Остання фаза – експлуатації та моніторингу – передбачає введення системи в експлуатацію, відстеження її ефективності, технічне обслуговування та оцінку досягнутих результатів. Підприємство аналізує, наскільки виправдалися очікування щодо економії електроенергії, стабільності постачання, зменшення вуглецевого сліду, а також розглядає можливості масштабування проєкту або інтеграції нових джерел енергії.

Витрати на реалізацію подібного проєкту є значними, але виправданими. Вони включають як одноразові капітальні інвестиції, так і поточні витрати на обслуговування системи. Наприклад, проєкт вартістю 300–500 тис. доларів США може окупитися за 4–6 років за умови зростання тарифів на електроенергію та оптимального використання генерації. Переваги проєкту проявляються у вигляді скорочення операційних витрат, зниження залежності від зовнішніх постачальників, зменшення виробничих ризиків, підвищення екологічної відповідальності підприємства та його інвестиційної привабливості.

Окрім економічного ефекту, варто підкреслити й соціальну та екологічну вигоду – скорочення шкідливих викидів, поліпшення умов праці персоналу, можливість демонструвати відповідність ESG-принципам, що особливо важливо в

умовах євроінтеграційного курсу України. Наприклад, фармацевтичне підприємство, що частково забезпечує свої виробничі потреби за рахунок сонячної енергії, стає привабливішим для європейських партнерів, які приділяють велику увагу енергетичному сліду своїх постачальників.

Таким чином, проєкт має чітко визначені фази, кожна з яких вимагає професійного підходу, ресурсного забезпечення і стратегічного бачення. Його реалізація створює підґрунтя для сталого розвитку підприємства, посилює його ринкові позиції та відповідає вимогам сучасного енергетичного переходу.

РОЗДІЛ 2

МАРКЕТИНГОВИЙ, ТЕХНІЧНИЙ, ІНСТИТУЦІЙНИЙ, ЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ФІНАНСОВИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

2.1. Маркетинговий, технічний, інституційний аналіз

Маркетинговий, технічний та інституційний аналіз є невіддільними складовими обґрунтування проекту впровадження нових видів електроенергії на ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"». Кожен із цих видів аналізу дає змогу оцінити різні аспекти доцільності та ефективності запланованих заходів, забезпечуючи комплексне бачення потенціалу проекту, його відповідність зовнішньому середовищу, можливостям внутрішньої інфраструктури та інституційним умовам функціонування.

Маркетинговий аналіз у цьому випадку полягає не лише в оцінці кінцевого споживчого попиту, як у традиційних бізнес-проектах, а насамперед в аналізі ринку енергетичних послуг, зокрема вартості електроенергії, доступності джерел енергії, можливостей продажу надлишкової енергії в загальну мережу та тенденцій у споживанні енергії серед підприємств фармацевтичного сектору. У випадку ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» особливої ваги набуває аналіз конкурентного середовища, у якому компанії дедалі активніше впроваджують принципи сталого розвитку, демонструючи свою відповідальність перед інвесторами, партнерами та суспільством. Наприклад, компанія, яка впроваджує сонячні панелі чи біоенергетичні рішення, зменшує не лише собівартість продукції в довгостроковій перспективі, а й підвищує свою привабливість для іноземних клієнтів, які дедалі частіше звертають увагу на екологічний слід виробника. У сучасному маркетинговому середовищі такі інвестиції стають не витратами, а інструментом стратегічного позиціонування.

Технічний аналіз проекту розкриває технологічні параметри впровадження нових джерел електроенергії та визначає ступінь їхньої інтеграції у вже наявну енергетичну інфраструктуру підприємства. У цьому аспекті враховуються не лише

технічні характеристики обладнання, можливості щодо його встановлення та обслуговування, але й особливості виробничих процесів, які мають безперервний або циклічний характер. Наприклад, у фармацевтичній галузі стабільність температурних режимів, вентиляції, стерильності та безперебійності енергопостачання є критично важливою умовою. Отже, технічне рішення має передбачати наявність резервних джерел живлення, можливість зберігання енергії або використання гібридних систем. При виборі між різними варіантами — наприклад, сонячною енергією, геотермальною системою або модульною когенераційною установкою — до уваги береться не лише ефективність у кіловат-годинах, а й здатність системи адаптуватися до динаміки споживання, сезонних коливань та технічного обслуговування без зупинки основного виробництва. Важливим прикладом є використання системи SCADA, що дозволяє дистанційно контролювати вироблення та споживання енергії, оперативно реагуючи на відхилення від оптимальних параметрів.

Інституційний аналіз має на меті оцінити нормативно-правове середовище, інституційну спроможність підприємства до впровадження інновацій та рівень підтримки з боку державних і галузевих структур. Йдеться про аналіз регуляторних вимог до проєктів у сфері енергоефективності, екологічного законодавства, процедур отримання дозволів, ліцензій, сертифікацій на обладнання та технології. Також важливо враховувати наявні державні програми підтримки зеленої енергетики, пільгові кредитні лінії, податкові стимули, які можуть істотно знизити фінансове навантаження на компанію. В Україні останні роки спостерігається посилення євроінтеграційних процесів у сфері енергетики, зокрема імплементація європейських директив, що передбачають зростання частки відновлюваних джерел у загальному енергобалансі. Це створює додаткові інституційні можливості для компаній, готових діяти проактивно. Наприклад, за умов участі у програмі підтримки малих генеруючих установок компанія може отримати часткову компенсацію вартості обладнання або прискорену процедуру підключення до мережі. З іншого боку, інституційний аналіз також виявляє бар'єри, такі як

складність дозвільних процедур, відсутність уніфікованих стандартів або недостатня підготовка державних інституцій до співпраці з бізнесом у цій сфері.

Таким чином, маркетинговий, технічний та інституційний аналіз у сукупності забезпечують обґрунтовану основу для прийняття стратегічного рішення щодо впровадження проєкту. Вони дозволяють оцінити не лише економічну доцільність інвестиції, а й ступінь готовності компанії до її реалізації, перспективи виходу на нові ринки, рівень технологічної сумісності та здатність скористатися наявними інституційними перевагами. Саме глибоке та комплексне опрацювання кожного з цих напрямів визначає життєздатність проєкту у довгостроковій перспективі.

2.2. Екологічний та соціальний аналіз

Екологічний та соціальний аналіз у межах проєкту впровадження нових видів електроенергії на ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» має стратегічне значення, оскільки торкається не лише безпосередніх технологічних чи економічних питань, а й глибоко вкорінюється в загальносуспільні виклики сталого розвитку, кліматичних змін, етичної відповідальності бізнесу та підвищення якості життя. Такий аналіз не є формальністю або декларативною складовою – він дає змогу передбачити наслідки діяльності підприємства для довкілля та соціального середовища як у коротко-, так і в довгостроковій перспективі.

У контексті екологічного аналізу важливо оцінити не тільки зменшення обсягів викидів парникових газів унаслідок переходу на альтернативні джерела енергії, а й повний життєвий цикл нового обладнання, його вплив на навколишнє середовище, рівень споживання природних ресурсів, утворення відходів та можливості їхньої утилізації. У разі використання сонячних панелей виникає питання правильного обліку екологічних ефектів від виробництва, транспортування та утилізації таких елементів. Проте навіть з урахуванням цих факторів ефект від скорочення залежності від вугільної чи газової генерації є

суттєвим. Для фармацевтичного підприємства, яке вже діє в умовах суворих стандартів екологічної безпеки, додатковий перехід на чисту енергію означає не лише зменшення вуглецевого сліду, а й зниження екологічних ризиків, пов'язаних із потенційними аваріями, витокami або надмірним навантаженням на місцеву екосистему.

Позитивний екологічний ефект також проявляється через зменшення шумового забруднення, що характерне для дизель-генераторів або традиційних систем опалення. Наприклад, у разі впровадження теплових насосів чи сонячних колекторів підприємство не лише забезпечує стабільне постачання енергії, а й водночас не порушує комфорт мешканців прилеглих районів, що є важливим у міських умовах. Окрім того, використання локальних джерел енергії дозволяє зменшити транспортне навантаження – менше палива потребує перевезення, менше зносу доріг, менше шкідливих викидів у процесі логістики.

Соціальний аналіз зосереджується на впливі проекту на працівників компанії, місцеву громаду, партнерські організації та загалом на суспільну оцінку діяльності підприємства. У сучасних умовах сприйняття бізнесу не обмежується лише якістю його продукту чи фінансовими результатами – дедалі більшої ваги набувають питання соціальної відповідальності, справедливого ставлення до працівників, безпеки умов праці, енергетичної незалежності та етичності джерел споживання. Впровадження інноваційних енергетичних рішень може бути потужним сигналом про проактивну позицію компанії щодо екологічних та соціальних викликів. Це посилює довіру до бренду, знижує рівень опору змінам з боку працівників і сприяє формуванню лояльного колективу, який розуміє, що працює в компанії, яка дбає не лише про прибуток, а й про довкілля та людей.

Соціальний ефект проявляється також у зменшенні енергетичної вразливості підприємства. У періоди криз або енергетичних шоків, таких як перебої в електропостачанні або коливання тарифів, наявність власних джерел генерації дозволяє зберігати робочі місця, виконувати зобов'язання перед клієнтами, не зупиняти виробництво. У такому випадку проект виконує стабілізуючу соціальну

функцію, що особливо важливо в регіонах із високим рівнем енергетичної нестабільності або в умовах воєнного стану.

Не менш важливим аспектом є залучення місцевих підрядників або постачальників до реалізації проєкту, що сприяє зростанню зайнятості, активізації місцевої економіки та покращенню соціально-економічного клімату. Також, завдяки позитивному екологічному іміджу, компанія може брати участь у спільних програмах з громадами, наприклад, проводити навчальні кампанії про енергоефективність, фінансувати встановлення освітлення на сонячних батареях у місцевих школах або лікарнях, що формує партнерські відносини між бізнесом і суспільством.

Загалом, екологічний і соціальний аналіз демонструють, що впровадження нових джерел електроенергії – це не лише про зменшення витрат, а й про формування відповідального, стійкого та етичного бізнесу. Він дозволяє підвищити ефективність виробництва, мінімізувати ризики, покращити взаємодію з громадськістю та відповідати глобальним трендам, які дедалі більше інтегруються у вимоги інвесторів, споживачів та регуляторів.

2.3. Фінансовий та економічний аналіз

Фінансовий та економічний аналіз проєкту впровадження нових видів електроенергії на ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» є критично важливим етапом оцінювання доцільності та стійкості ініціативи, оскільки дозволяє виявити, наскільки виправданими є інвестиції з точки зору грошових потоків, витрат, вигод, а також ширшого впливу на економічну діяльність підприємства. Фінансовий аналіз фокусується на внутрішніх показниках компанії, прогнозуючи зміну витрат на електроенергію, необхідні інвестиції в обладнання, витрати на обслуговування, термін окупності та рівень внутрішньої норми прибутковості. У свою чергу, економічний аналіз виходить за межі бухгалтерського розрахунку, оцінюючи вплив проєкту на загальну економічну ефективність, зайнятість,

локальний економічний розвиток, а також синергію з іншими стратегічними цілями компанії.

З фінансової точки зору, впровадження, наприклад, сонячних панелей або систем комбінованої генерації електроенергії дозволяє значно знизити залежність від нестабільних ринкових цін на традиційні джерела енергії, таких як електрика з мережі або паливо для генераторів. У середньо- та довгостроковій перспективі це забезпечує стабільність витратної частини бюджету, що особливо важливо для фармацевтичної компанії, яка працює з великими обсягами споживання енергії внаслідок функціонування складських приміщень із холодним режимом, лабораторій та виробничих ліній. Фінансові моделі показують, що за наявності державних програм підтримки або доступу до пільгових кредитів термін окупності таких проєктів може становити 4–6 років, після чого підприємство отримує «чисту» економію щомісяця.

Однак навіть за відсутності субсидій чи дотацій, ефективність інвестицій може бути високою, якщо враховувати зростання вартості традиційних енергоносіїв і прогнозовані перебої в їх постачанні. Наприклад, у разі воєнного стану або енергетичних криз, що вже спостерігалися в Україні, підприємства, які мають автономні джерела енергії, демонструють значно вищу здатність до адаптації й уникнення зупинок виробництва, що, у свою чергу, мінімізує збитки, втрату клієнтів і репутаційні ризики. Саме тому фінансовий аналіз не обмежується арифметичними розрахунками, а включає елементи ризик-менеджменту та прогнозування нестандартних ситуацій.

З економічної точки зору, проєкт створює додану вартість не лише через зменшення операційних витрат, а й завдяки мультиплікаційному ефекту. Наприклад, залучення українських постачальників обладнання, інженерних фірм та сервісних компаній сприяє розвитку національного виробництва, створенню нових робочих місць та підвищенню рівня зайнятості. Також відбувається покращення фінансового стану самого підприємства, що дозволяє збільшити обсяги податкових надходжень до бюджету, розширити інвестиційну програму або підтримати інші соціально значущі ініціативи. Економічна ефективність також проявляється в конкурентній

перевазі — компанія, яка використовує «зелену» енергію, має більші шанси на вихід на європейський ринок, де екологічність виробництва дедалі частіше є умовою для співпраці.

На прикладі ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"» очевидно, що така інвестиція може слугувати не лише інструментом енергетичної оптимізації, а й базою для посилення фінансової стійкості в періоди турбулентності, стратегічного позиціонування на глобальному ринку та підвищення репутаційної цінності бренду. Крім того, економічний ефект має також часовий вимір: у перспективі 10–15 років обсяги зекономлених ресурсів можна порівняти з повноцінною модернізацією окремих виробничих ліній або запуском нових проєктів, фінансування яких раніше потребувало б залучення зовнішнього капіталу.

Таким чином, фінансовий і економічний аналіз доводять, що проєкт упровадження нових джерел електроенергії є не лише технічно здійсненним, а й фінансово виправданим та економічно доцільним кроком у напрямі довгострокового розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

У ході виконання курсової роботи було детально розглянуто основні етапи формування та реалізації проєкту впровадження нових видів електроенергії для ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"». Проєкт проходить послідовні етапи від попереднього аналізу та планування до практичної реалізації й оцінки результатів, що забезпечує системний підхід та контроль якості на кожному кроці. Визначено ключових учасників, серед яких внутрішні структури підприємства, зовнішні постачальники, інженерні компанії та регуляторні органи, а також проаналізовано вплив зовнішніх і внутрішніх факторів, які формують сприятливе або обмежувальне середовище для проєкту. Розглянуто основні фази проєкту, що охоплюють підготовчий, інвестиційний і експлуатаційний періоди, визначено основні витрати, пов'язані з обладнанням та обслуговуванням, а також вигоди у вигляді зниження енергетичних витрат і підвищення надійності постачання.

Проведено комплексний маркетинговий, технічний та інституційний аналіз, який підкреслює конкурентні переваги впровадження інноваційних джерел енергії, технічну здійсненність проєкту, а також врахування нормативних вимог і підтримку державних програм. Екологічний та соціальний аналіз виявив позитивний вплив проєкту на зменшення викидів забруднюючих речовин, підвищення екологічної безпеки та покращення соціального клімату, що сприяє формуванню відповідального бізнесу та підвищенню довіри з боку громади й працівників. Фінансовий та економічний аналіз підтвердили доцільність інвестицій за рахунок оптимізації витрат на енергію, зростання економічної стабільності підприємства і можливостей для подальшого розвитку, що в комплексі забезпечує підвищення конкурентоспроможності компанії на ринку.

Отже, результати дослідження свідчать про те, що проєкт впровадження нових видів електроенергії є не лише технічно здійсненним, а й економічно вигідним та соціально відповідальним кроком, що сприятиме сталому розвитку підприємства та забезпеченню його довгострокової стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Григоренко В.С., Мірошніченко О.М. "Моделювання впровадження сонячної енергетики на підприємстві з використанням аналітичного ієрархічного процесу", Енергетика підприємства, 2021, № 4, с. 28-35.
2. Звіт незалежного аудитора щодо річної фінансової звітності ТОВ «Фармацевтична компанія "ЗДОРОВ'Я"». Режим доступу: <https://zt.com.ua/wp-content/uploads/2018/01/Auditorskij-zvit-finansova-zvitnist-za-2018-r..pdf>
3. Іванова Н.М., Петренко О.І. "Енергетична стратегія підприємства: принципи формування та впровадження", Енергетика підприємства, 2020, № 3, с. 45-52.
4. Ігнатенко В.І., Лісіна О.М. "Ефективність використання вітрової енергетики на підприємстві: методика оцінки та фактори впливу", Економіка підприємства, 2020, № 6, с. 17-24.
5. Ковальов І.В., Савченко О.М. "Ефективність використання альтернативних джерел енергії на підприємстві", Енергетика та електротехніка, 2019, № 2, с. 67-74.
6. Кравченко О.П., Литвиненко В.М. "Фінансові аспекти впровадження нових технологій в електроенергетиці", Фінансовий менеджмент, 2021, № 2, с. 43-50.
7. Петров В.А. Проектування та реалізація енергоефективних систем. Київ: Видавництво "Техніка", 2020. 234 с.
8. Попова Т.О., Білан М.В. "Оцінка соціального впливу проекту впровадження нових видів електроенергії для підприємства", Соціально-економічні проблеми енергетики, 2019, № 5, с. 55-62.
9. Сидоренко О.П. Впровадження відновлюваних джерел енергії на підприємстві: методика та практика. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 120 с.

10. Степаненко І.М., Гриценко В.О. "Технічні аспекти впровадження сонячних панелей на підприємстві", Енергетика та технології, 2020, № 3, с. 78-85.
11. Шевченко Г.О., Козак І.П. "Стратегічне управління проектами в галузі електроенергетики", Менеджмент в Україні: теорія та практика, 2021, № 1, с. 112-120.